

**UNIVERZITA KARLOVA
PRÁVNICKÁ FAKULTA**

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta : Jan Fousek
Téma práce : Kriminologické a trestněprávní aspekty šíření ransomware
Rozsah práce: 61 stran vlastního textu (úvod + části práce + závěr)
Datum odevzdání práce: 19. 6. (tištěná podoba), 18. 6. 2019 (elektronická podoba)
Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.
Oponent : JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu: Jedná se o aktuální téma s ohledem na rozvoj nových technologií a s nimi spojené kybernetické kriminality.

2. Náročnost tématu na:

- teoretické znalosti – byly potřeba podrobnější znalosti trestního práva hmotného i procesního, jakož i kriminologie;
- vstupní údaje a jejich zpracování – autor vyhledal a zpracoval dostatečné množství údajů;
- použité metody – odpovídají tématu.

3. Formální a systematické členění práce:

- v souladu s opatřením děkana č. 17/2017 (čl. 18 až čl. 20 a přílohou č. 2)

4. Vyjádření k práci: Předložená práce představuje standardní zpracování tématu na úrovni splňující požadavky na závěrečnou práci. Za její přednost považují analytickou část a vlastní názory diplomanta, rozhodl-li se je uvést. Za hlavní nedostatky považují podcenění mezinárodního aspektu řešené problematiky a níže popsanou strukturální vadu u místní působnosti trestního zákoníku, nicméně všechny zjištěné vady neměly zásadnější dopad na úroveň práce jako práce diplomové.

5. Kritéria hodnocení práce:

- **splnění cíle:** Diplomant si za cíl vytkl pojednat o jednotlivých aspektech, se kterými je možné se setkat v oblasti kriminologie a trestního práva v souvislosti s problematikou šíření škodlivého programu (malware) v podobě ransomware.
- **samostatnost při zpracování tématu (včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství):** Systém pro kontrolu před plagiátorstvím Theses.cz vykazuje 29 podobných dokumentů s mírou podobnosti nižší než 5 %, kontrolou nebyla zjištěna vyšší míra podobnosti s díly jiných autorů.
- **logická stavba práce:** Práce má většinou logickou strukturu s výjimkou zařazení otázek místní působnosti trestního zákoníku do podkapitoly pojednávající o procesněprávních otázkách. Dále z hlediska přehlednosti práce zaměřené na problematiku ransomware není zcela vhodné, že je této problematice věnována z formálního hlediska jen jedna kapitola

teoretické části z celkových tří. Z hlediska přehlednosti by práci prospělo, kdyby první dvě kapitoly byly spíše úvodními podkapitolami, tedy aby byly postaveny strukturálně maximálně na roveň stěžejním podkapitolám rozebírající kriminologické a trestněprávní aspekty.

Až na výše uvedené výhrady není z hlediska logické struktury práci co vytknout: V úvodu diplomant obecně vymezuje téma práce, její zdroje a strukturu. Samotný obsah práce diplomant dělí na část teoretickou a analytickou. V první kapitole teoretické části je představen pojem kyberkriminalita. Ve druhé kapitole se diplomant věnuje problematice malwaru, který pojmově vymezuje a jeho jednotlivé druhy zařazuje do různých typových skupin. Konečně až a pouze třetí kapitola je věnována přímo problematice ransomware, která je opět nejdříve pojmově vymezena, následně jsou představeny obvyklé cíle a motivace jeho šíření a historie jeho šíření. Samostatná podkapitola je pak věnována kriminologickým aspektům ransomware, konkrétně charakteristice pachatelů, velmi stručně prevenci, obětem a viktimgennímu faktoru ransomware. Dále jsou rozebrány trestněprávní aspekty ransomware, zejm. jeho kvalifikace jako trestného činu vydírání, podvodu, neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací, opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat. Nakonec jsou v samostatné podkapitole rozebrány některé procesněprávní otázky dokazování ransomware. V první kapitole analytické části je představena její metodologie založená na analýze dat Policejního prezidia ČR a NÚKIB. Druhá kapitola je věnována samotné analýze, kde diplomant dochází k závěru, že útoky ransomware nejsou příliš časté, nebo že je příliš vysoká latence této kyberkriminality. V závěru diplomant shodně s úvodem upozorňuje na určité problémy se zdroji a také se obecně vyjadřuje k zvolené struktuře a hypotéze analytické části.

- **práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací:** Citace literatury jsou standardní. Mohu pochválit, že diplomant pracuje nejen s tuzemskou literaturou, ale i s cizojazyčnými zdroji. Diplomant vyhledal hraniční množství relevantní judikatury.
- **hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu):** Diplomant téma analyzuje do hloubky odpovídající požadavkům na diplomovou práci. Pozitivně hodnotím uvádění vlastních názorů, které srozumitelně podkládá argumenty (např. s. 37-38). Bohužel však přehledná a řádně strukturovaná argumentace není bezvýjimečným pravidlem, když diplomant místy využívá na podporu svých závěrů neurčitý pojem, které následně vyčerpávajícím způsobem vždy neozřejmí (např. s. 23). Považuji za škodu, že se diplomant vzdal ambice uvádět vlastní názory v částech věnovaných kriminologickým aspektům. Pozitivně však hodnotím, že diplomant v analytické části nevycházel jen z běžně dostupných zdrojů, ale aktivně získal data od Policejního prezidia ČR a NÚKIB. Naopak určitým nedostatkem je, že práce podceňuje nadnárodní právní úpravu týkající se řešené problematiky.
- **úprava práce (text, grafy, tabulky):** Text je přehledný. Tabulky a grafy byly využity, což souvisí s tématem práce.
- **jazyková a stylistická úroveň:** Dobrá, bez zjevných překlepů a chyb. Stylisticky je práce na dobré úrovni, z většiny odpovídá odborným textům.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň: 2 (velmi dobře)

8. Otázky k zodpovězení při obhajobě:

- Domníváte se, že je možné šířením ransomware jednočinně naplnit znaky skutkové podstaty trestného činu vydírání a podvodu (tj. že je přípustný jednočinný souběh těchto trestných činů)? Rozved'te.

V Praze dne 9. září 2019

doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.
vedoucí práce